

MUSEU NACIONAL
D'ART DE CATALUNYA

Quina humanitat?

**La figura humana després de la guerra
(1940-1966)**

Del 27 d'octubre de 2023 a l'11 de febrer de 2024

MUSEU
NACIONAL
D'ART DE
CATALUNYA

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

Text de Lectura Fàcil

Text: Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)

Adaptació: Laia Vidal (Associació Lectura Fàcil)

Maquetació: Carme Guiral

Aquest logotip identifica els materials de Lectura Fàcil que segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) i d'Inclusion Europe quant al llenguatge, el contingut i la forma, amb l'objectiu de facilitar-ne la comprensió. L'atorga l'Associació Lectura Fàcil (www.lecturafacil.net)

Introducció

La Segona Guerra Mundial va enfrontar moltes nacions del món entre el 1939 i el 1945; va suposar una gran destrucció i la mort de 50 milions de persones.

Tot i que va ser una guerra del passat, encara té conseqüències en la història actual.

Va ser una guerra que va afectar gran part del món, en què hi va haver grans matances, com l'holocaust o la bomba atòmica.

Després de tot això, la humanitat va patir una gran crisi. L'horror que les persones van veure i van viure va canviar la manera de pensar, la filosofia i també l'art.

En filosofia apareix el pensament existencialista, en què es reflexiona sobre la condició humana i la seva responsabilitat en la presa de decisions.

En l'art es representa la figura humana ferida, angoixada, destruïda o reinventada, encara que sigui de manera abstracta.

Aquestes noves idees de la filosofia i les expressions de l'art encara ara es mantenen.

▲ **Marc Aleu.** *Els vençuts*, 1956. Dipòsit de la Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art, 2019. Museu Nacional d'Art de Catalunya

El desastre

La violència i l'horror viscut a la Segona Guerra Mundial va fer que moltes persones no en volguessin parlar.

Alguns artistes, però, sí que ho van fer.

Uns perquè ho van viure, com el pintor eslovè Zoran Music, que va estar pres al camp de concentració de Dachau.

Uns altres, a partir de la intuïció i el que van llegir, com el pintor jueu Lasar Segall.

Per a molta gent i molts artistes era difícil poder parlar o pintar sobre l'horror de la guerra, com, per exemple, sobre la destrucció de cossos als camps de concentració.

◀ **Lasar Segall.** *Dibuixos del quadern Visões de guerra, 1940-1943.* Acervo Museu Lasar Segall-Instituto Brasileiro de Museus/Ministério da Cultura

El lloc de la víctima

Alguns artistes creen obres sobre les víctimes de la guerra, persones concretes que van patir, sense ser-ne herois.

Un exemple són els gravats «Dones rapades», d'Anton Prinner, on es veu el dolor i, a la vegada, la serenitat de diferents dones, i que ens mostren la dignitat amb què van viure aquest dolor.

▲ **Andrzej Wróblewski.** *Execució amb noi* (Execució V), 1949.
© Andrzej Wróblewski Foundation National Museum in Poznań

El monstre i el sant

L'horror viscut durant la guerra fa que, després, els artistes creïn imatges (és a dir, icones) que mostren una humanitat monstruosa.

Les imatges religioses també canvien i es tornen més tràgiques. Per exemple, es comencen a pintar més imatges de Crist com a màrtir.

▲ **Francis Newton Souza.** Sense títol (Cap), 1962.
© FN Souza Estate. Private collection c/o Grosvenor Gallery, Londres

De la dissolució al ressorgiment

La imatge de la humanitat ha quedat malmesa.

La guerra ha suposat veure com els cossos es destruïen
als camps de concentració.

Però això també fa sorgir una idea nova:

la humanitat ha resistit, ha pogut posar fi al feixisme,
i això es pot veure com una victòria.

En l'art, aquesta idea fa que es reinventi
la manera com es representa la figura humana:
apareix fràgil, però amb possibilitats de futur.

▲ **Franciszka Themerson.** *Why is the mind in the head?*, 1954.
Collection of the Themerson Estate.
© Franciszka Themerson, 1954

L'exili interior

Als països que guanyen la guerra, l'economia creix i, a poc a poc, apareix un sentiment d'optimisme.

Però, en d'altres països, això no passa, i la situació de precarietat i d'opressió s'allarga. Sobretot, entre les persones que han hagut d'emigrar, com, per exemple, moltes persones d'Espanya després de la Guerra Civil.

Les persones emigrants tenen sentiments de melancolia, tristor, soledat, provocats pel fet de viure en un altre país... sobretot, les persones més pobres i les dones.

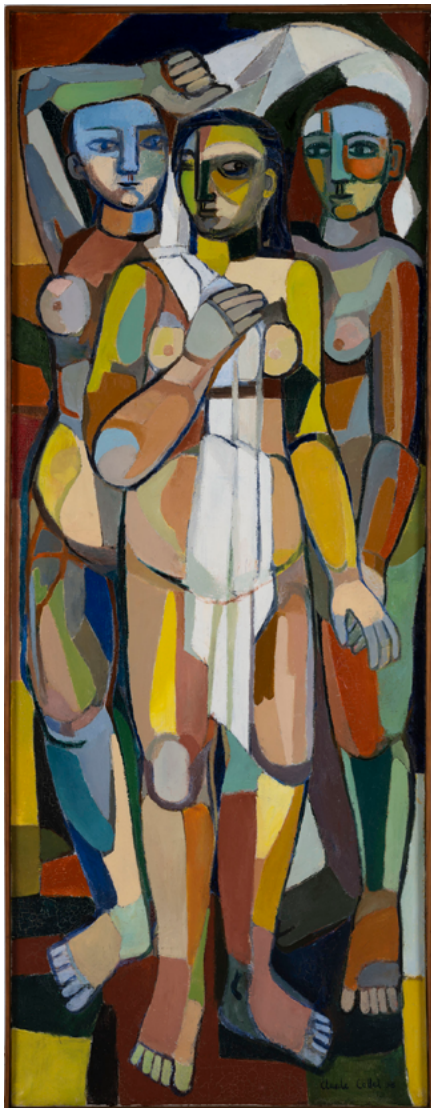

◀ **Juana Francés.** *Silenci*, 1953.
Colección Studiolo Candela A. Soldevila

De la nostàlgia primitiva a l'esperança

Els artistes també comencen a pintar i a recrear aquest nou optimisme en les seves obres. Però ho han de fer d'una manera diferent; no com es feia abans de la guerra.

Per exemple, Joan Miró i altres artistes avantguardistes busquen aquest optimisme en allò primitiu. L'instint de supervivència es representa sovint amb el tema de la maternitat.

◀ **Claude Collet.** *Les tres gràcies*, 1958.
Museu Nacional d'Art de Catalunya.
Adquisició finançada per la Fundació Amics del
Museu Nacional d'Art de Catalunya, 2022

Els nous debats

Als anys 60 apareixen moviments i idees que destaquen allò col·lectiu per sobre d'allò individual. Per exemple, el feminisme, la defensa dels drets civils, la revolució, la descolonització i la resistència a les dictadures.

Apareixen, així, debats i reflexions que tenen com a base la humanitat i la comunitat.

▲ **Lluís Güell.** *Negre ferit de bala*, 1965.
Donació de Tànit del Mar Güell Damont, 2021,
Museu Nacional d'Art de Catalunya

Esperem que gaudeixis de la visita!

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Parc de Montjuïc, s/n

08038 Barcelona

Telèfon d'Informació: 936 220 376

Telèfon d'Atenció a Grups: 936 220 375

Correu electrònic: info@museunacional.cat

Parc de Montjuïc
Barcelona
www.museunacional.cat

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Un Museu compromès

SR10-004/2013

SR10-004/2013

